

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 115 stemmer (S, KF, V, SF, RV, CD, VS og KrF) mod 3 (FP).

Første næstformand (Knud Østergaard):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 54:

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af ulykker på legepladser.

Af Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.
(Fremsat 5/12 84).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

I det forslag til folketingsbeslutning, vi har til behandling her, opfordres regeringen til at udsende nogle retningslinjer for legeredskaber.

Vi er selvfølgelig alle sammen interesserede i, at der gøres, hvad der er menneskeligt muligt og rimeligt, for at hindre, at der opstår ulykker på legepladser, men som forslagsstillerne selv er inde på i deres bemærkninger, er man også klar over, at det ikke vil være muligt helt at forhindre, at der sker ulykker og uheld.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Der er for meget uro. Det er sagen om legepladser, vi behandler.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Hvad mener forslagsstillerne så, man skal gøre for at hindre, at noget sådant finder sted? Man skriver i bemærkningerne, at man fra regeringens side burde genoptage arbejdet i det udvalg, der i socialstyrelsen for nogle år siden arbejdede på at udfærdige nogle

retningslinjer bl.a. for legepladseres sikkerhed. Dette udvalgsarbejde blev imidlertid standset af den tidligere regering.

Efter forslagsstillernes mening skulle dette så munde ud i, at man fastsatte nogle bindende normer for legepladser og legeredskaber, ikke kun i daginstitutioner, men i det hele taget på legepladser. Disse skulle være gældende for danske fabrikker og også for legeredskaber, der var importeret fra andre lande. Sådan forstår jeg bemærkningerne fra forslagsstillernes side.

Det kunne selvfølgelig være fristende at sige: ja men det gør vi så, det klarer jeg. Men lad mig sige helt klart, at jeg ikke tror på, at centralt fastsatte regler vil have nogen afgørende betydning for sikkerheden på legepladser; snarere ville jeg være bange for, at en central blåstempling af visse bestemte legeredskaber ville skabe en falsk tryghed, der netop kunne svække agtpågivenheden på den enkelte legeplads.

Dertil kommer, at det ikke kun er et spørgsmål om selve legeredskabets indretning, men også om, hvor det er placeret, dets underlag, hensynet til børnenes alder osv. Det, der efter min mening skal til, er, at alle de, der er implicerede på legepladser, både i daginstitutioner og udenfor, selvfølgelig skal have et åbent øje for, hvad der anskaffes til legepladser, og hvordan børn og unge bruger det. Jeg mener også, det er væsentligt, at de, der står med ansvaret for legepladserne, lægger betydelig vægt på det ulykkesforebyggende, når man planlægger indretning af legepladser, hvad enten det så er kommuner eller selvejende institutioner.

For at styrke kommunernes opmærksomhed på området er det tanken i et kommende revideret institutionscirkulære at få medtaget nogle betragtninger, holdt i mere generelle vendinger, og så må det være op til kommunerne i samarbejde med de ansatte og forældrene at gøre, hvad der er muligt. At der skulle være gode muligheder, synes jeg også viser sig ved, at de ansatte allerede har antydnet med deres udspil, hvad de mener om selve sagen. Jeg kan også henvise til forslagsstillernes bemærkninger, hvorefter de ansatte netop i efteråret 1984 gennem BUPL kom med nogle synspunkter om dette.

Jeg vil altså afvise SFs forslag, simpelt hen fordi jeg tror på de impliceredes ansvarlighed, og fordi jeg i denne sag ikke tror på

[Socialministeren]

værdien af centralt fastsatte regler; i øvrigt har jeg svært ved at se, hvad indholdet af dem skulle være.

Qvist Jørgensen (S):

Der er for så vidt ikke noget nyt i den problematik, vi skal behandle i dag. Allerede i 1982 offentliggjorde Ugeskrift for Læger artikler om ulykker på legepladser. Artiklerne var baserede på undersøgelser af legepladsredskabsulykker i Århus, og det blev klart dokumenteret, for det første at en del ulykker kan undgås, for det andet at bestemte redskaber – det var gynger, klatrestativer, rutschebaner og vipper – er årsag til de fleste ulykker; retfærdigvis skal så anføres, at disse redskaber formentlig også er de mest udbredte. Det fremgik dernæst, at børn i 4-5 års alderen er de mest truede, for det fjerde at der faktisk optræder en ubehagelig stor rate af det, som undersøgerne betegner som alvorlige læsioner, og for det femte at mange ulykker sker, fordi børn bruger det, man kunne kalde ikke-alderssvarende legeredskaber.

Hertil vil jeg føje, at vi inden for den senere tid har oplevet i hvert fald to dødsulykker, og uden at ville bruge disse to tragiske hændelser i et korstog vil jeg dog nævne, at såfremt der havde været et reglement og dette var blevet fulgt, kunne disse to ulykker have været undgået.

Uanset at vi i socialdemokratiet er enige i, at vi i samfundet ikke skal have flere anvisninger og reglementer end strengt nødvendigt, må vi på dette område meddele, at vi er enige i, at centrale anvisninger er påkrævede.

Dette bliver også klart understreget i det produktansvarsforslag og i øvrigt også i det forslag om produktsikkerhed, som socialdemokratiet fremsætter en af de allernærmeste dage, og hvori vi siger, at der ikke eksisterer tilstrækkelig klare anvisninger bl.a. inden for det område, vi nu beskæftiger os med.

Vi ønsker ikke sterilitet på legepladserne. Vi ved, at vore børn er nysgerrige, vi ved, at de kaster sig ud i livsfarlige ting, vi ved, at børn søger udfordringer, søger spænding, og vi ved, at de ikke altid overskuer faremomenterne. Jeg tror, at langt de fleste voksne – som jeg selv som voksen – næsten har fået mareridt over de halsbrækkende og livsfarlige ting, vi har foretaget os som børn.

Vi tror ikke, at vi kan forhindre alle de ca. 12.000 skader på årsbasis, der sker, og vi tror heller ikke, at et centralt reglement vil forhindre enhver form for ulykke eller ethvert uheld, men vi tror, at en del kan undgås. Derfor vil vi gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

Der er to ting, vi beklager: for det første at der tilsyneladende eksisterer et færdigt projekt – for så vidt denne del angår – i socialstyrelsen, som socialministeren åbenbart fortsat agter at lade blive i skuffen. Et forlangende fra socialudvalgets medlemmer vil fremkalde dette dokument, og når vi har fået banket støvet af det, må vi se, om materialet, eventuelt kombineret med BUPLs udkast til reglement, kan anvendes.

Den anden ting, jeg skal beklage, er, at socialministeren tilsyneladende har bidt sig fast i et afvisende standpunkt, hvilket skete ved et læserbrev den 5. september 1984 i Politiken, hvoraf fremgår, at anvendelsen af den sunde fornuft alene skulle kunne løse problemerne. Støjniveauet her i salen i dag umuliggjorde at konstatere, om der er sket en holdningsændring hos ministeren, men jeg vil gerne sige til hende, at vi er enige i, at den sunde fornuft er meget nødvendig at have med, men erfaringerne – og her tænker jeg bl.a. på de 12.000 ulykker – viser, at det åbenbart ikke har været nok.

I samme læserbrev gør socialministeren et stort nummer ud af at påstå, at et reglement vil medføre, at der rokkes ved den – og jeg citerer – »klare kommunale ansvarsplacering«.

Det forstår vi ikke. Rokker eksempelvis den eksisterende vejledning om fysiklokalers indretning og sikkerhed ved den klare kommunale ansvarsplacering?

Afsluttende kan jeg konstatere, at havde ministeren optaget ønsker fra mange forskellige institutioners og organisationers side noget mere positivt og aktivt, havde vi haft en anden og lettere situation.

Som allerede sagt vil vi gå positivt ind i behandlingen af det foreliggende forslag, som vi anbefaler.

Merete Aarup (KF):

Det beslutningsforslag fra SF, som vi har til behandling i dag, tager sit udgangspunkt i en undersøgelse fra Århus, hvor man antager

[Merete Aarup]

– med streng under »antager« – at der hvert år sker 12.000 børneulykker på legepladser. 30 pct. af ulykkerne sker på daginstitutionernes legepladser, og 70 pct. af alle ulykker er faldulykker. De fleste falduheld, som jeg vil foretrække at kalde dem, finder sted, hvor faldunderlaget er af træ, linoleum, grus, jord, græs eller sand. Skal man forhindre, at et falduheld bliver til en ulykke, skal man både se på faldunderlag og på faldhøjde.

Andre uheld sker på grund af dårlig vedligeholdelse, hærværk og uegnede legeredskaber. Det er rigtigt, at der ikke findes danske normer for legeredskaber, men at legeredskabsfabrikanterne henholder sig til de tyske normer. På grund af to dødsulykker, der er sket i de senere år, er det fra lægelig side udtalt, at virkeligheden altid vil overgå fantasien; ikke alle ulykker kan forudses, men man må være i stand til at bruge de dyrekøbte erfaringer.

Jeg finder, at de retningslinjer, som Børne- & Ungdomspædagogernes Landsorganisation har udarbejdet, er et godt initiativ og et godt redskab for dem, som har ansvaret for institutionernes legepladser, nemlig kommunerne, og i tillægget til Børn & Unge peges der på mange detaljer, der kan være eller vil blive årsag til et uheld eller en ulykke. Derfor er jeg ganske enig med socialministeren i betænkkeligheden ved at blåstempe legeredskaberne, fordi det netop kan flytte ansvaret fra kommunerne.

Jeg mener, at erfaringerne samt retningslinjerne fra BUPL og »Vejledning fra Dansk Legeselskab« er et materiale, der må være retningsgivende ude i kommunerne, når legepladser indrettes i institutioner og offentlige parker. Kommunerne, pædagogerne og forældrene må være den bedste ekspertise, når det gælder sikkerhed og forebyggelse ved brugen af de udendørs legeredskaber. Der er i de senere år bygget mange spændende legepladser op, men BUPL siger også i sit blad:

»Med udfordringer til børnene indeholder disse udfordringer også faremomenter.«

Når man bygger spændende legepladser op, er det fristende at spørge: hvordan skal de mange utraditionelle legepladser, bl.a. byggelegepladser, passes ind i en standard-norms retningslinjer? Vi finder, det er væsentligt, at ministeren i det kommende reviderede institutionscirkulære medtager nogle generelle betragtninger om legepladser, men

vi må i dag afvise det forslag, SF har fremsat.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er altid en god idé at diskutere, hvordan vi kan beskytte vore børn mod ulykker, men jeg synes, at folketinget som forum er forkert, når det drejer sig om de ideer, der er i dette forslag.

Vi vil selvfølgelig alle sammen gerne være med til at bekæmpe ulykker, der går ud over børn, og vi mener også, at de, der har med børnene at gøre til daglig, kender deres ansvar. Vi finder ikke, at der skal lovgives centralt om disse ting; det tror vi nemlig ikke rigtig på kan lade sig gøre. Forholdene er jo fantastisk forskellige rundt omkring i landet på legepladserne, og børnene er meget forskellige. Jeg har spurgt mig selv, og nu vil jeg godt spørge forslagsstillerne: tror man da ikke på, at kommunerne kan leve op til deres ansvar, eller er det pædagogerne, man ikke tror på holder øje med børnene ude på legepladserne? Venstre er også på dette punkt imod en central styring af kommunerne, og vi er specielt imod, at man skal lovgive så detaljeret.

Vi er først og fremmest imod, fordi vi altså ikke tror på, at det hjælper, og jeg vil godt spørge, hvordan man vil lave disse regler. Hvad med de legepladser ude på landet, hvor man har ponyheste, man lader børnene ride på? Skal det så have noget med ponyens temperament at gøre, og hvor gamle skal børnene være? Hvad vil man gøre ved det legetøj, som man har godkendt, når det bliver slidt, når det bliver udsat for hærværk? Hvordan vil man lave bestemmelser om det, og hvordan vil man håndhæve dem? Det vil jeg godt have svar på.

Dette med børneopdragelse og at tage sig af børn er og bliver et spørgsmål om ansvaret hos dem, der passer børnene, og vi tror altså i venstre, at pædagogerne kan leve op til dette ansvar.

Jeg vil godt principielt sige, at vi vender os imod den opfattelse, at der skal lovgives om alt. Det går nemlig hen og bliver en sovepude, det personlige ansvar förflygtiges. Vi vil godt være med til at diskutere ulykker, og vi vil godt være med til at nedbringe deres antal, men det mener vi også at vore folk rundt omkring er med til hver på sin plads.

[Birthe Rønn Hornbech]

Vi tror ikke på, at dette forslag overhovedet hjælper, og derfor vil vi ikke medvirke.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

For ikke at glemme spørgsmålene i mine kommende bemærkninger vil jeg godt svare på et enkelt spørgsmål, som fru Birthe Rønn Hornbech stillede heroppefra: tror forslagsstillerne ikke på, at kommunerne kan leve op til deres ansvar? Tror forslagsstillerne ikke på, at pædagogerne kan leve op til deres ansvar? Jo, vi tror, at kommunerne gør, hvad de kan, hvis de altså ved, hvad det er, de skal gøre, og at pædagogerne, som der tit er for få af, gør, hvad de kan, men vi tror ikke, at de kan gøre ret meget mere, end de gør, før man kan sikre dem mod nogle af de ulykker, der sker, og det kan man ved at udarbejde nogle retningslinjer. De ulykker, der skete på klatrestativer, kunne have været undgået eller i hvert fald være blevet knap så slemme, hvis vi her i landet havde haft nogle normer, nogle retningslinjer, for, hvilke klatrestativer man må bruge på danske legepladser. Bare som ét eksempel: man brugte nogle, der var lavet efter vesttyske normer. Det viser, at de normer ikke er gode nok, og det skal naturligvis være sådan, at de normer, som vi vedtager eller får lavet, også skal gælde for legetøj, som vi importerer.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre kan støtte forslaget om at opfordre regeringen til at bekæmpe ulykker på legepladser ved at foranledige udarbejdet overordnede retningslinjer for legeredskaber.

Vi har heller ikke nogen tyrkertro på, at man derved kan undgå alle ulykker, men vi mener, at der er noget besynderligt i, at man ikke har overordnede retningslinjer på dette område, når man har det på så forfærdelig mange andre, i og for sig meget mindre betydningfulde.

Jeg vil godt henvise til, at man allerede i 1980 i forebyggelsesrådets betænkning om ulykker nævner en undersøgelse fra Århus, der viser, at 10 pct. af alle børneulykker er legeplads- og redskabsrelaterede. Man siger endvidere, at der er en stigende tendens, og at private legepladser er værst; derved siger man jo også, at det er dér, hvor børnene ikke

er under opsyn, der opstår flest ulykker. Efter de private legepladser kommer daginstitutioner og derpå skolegårdslegepladser, og det er ikke så mærkeligt, for det har også noget at gøre med opsynet. Gynger, klatrestativer og rutschebaner er de farligste produkter.

Jeg kan ikke forstå, at det skulle være udtryk for en særlig centralistisk opfattelse at ønske, at nogle af disse produkter blev undergivet nogle regler, lige så vel som man er ved at udarbejde retningslinjer for børnecykelstole og mange andre ting. Det er dog rimeligt, når en bestyrelse, et skolenævn, eller hvem det er, der har med byggeopgaver at gøre, skal vælge mellem forskellige produkter, at man så kan se efter en eller anden form for kvalitetsmærkning og regne med, at de overholder de fastsatte normer.

Jeg tror som sagt ikke, at man ad den vej kan undgå alle ulykker, naturligvis ikke. Bl.a. siges det også i rapporten, at de hyppigste og alvorligste ulykker er faldulykker, og at 90 pct. af de ulykker, der sker, er fald fra legehuse og klatrestativer. Det er klart, at hvis man overhovedet har klatrestativer og legehuse, kan man falde ned, men de behøver ikke at være indrettet så uheldigt, at man risikerer hængningsulykker og den slags.

Jeg vil altså anbefale forslaget til en velvilig behandling i udvalget, og så vil jeg håbe, at vi i udvalget får lidt mere at vide om det udvalgsarbejde, som den socialdemokratiske regering stoppede. Der må være en forklaring på, at man stoppede det, når man her i dag går ind for det.

Tinning (VS):

Jeg vil godt give mine bedste komplimenter til socialministeren, fru Merete Aarup og fru Birthe Rønn Hornbech. Det kræver usædvanlig megen fantasifuldhed at finde en eller anden grund til at være imod dette beslutningsforslag, men det viste sig faktisk, at alle tre var langt mere fantasifulde, end jeg overhovedet havde turdet drømme om. Bunden blev vel nået, da fru Birthe Rønn Hornbech gav sig til at spekulere på, om dette beslutningsforslag i virkeligheden handler om at indføre aldersgrænser for ponyridning for småbørn, og det må nok siges, for at den misforståelse ikke fortsat skal eksistere i debatten, at jeg forstår det ikke sådan, at dette

[Tinning]

i virkeligheden drejer sig om at indføre aldersgrænser for ponyridning for småbørn.

Hvad det vel helt enkelt drejer sig om, er at forsøge at nedbringe antallet af ulykker og gøre de ulykker, der sker, mindre alvorlige. Der er næppe nogen, der forestiller sig – vi gør det i hvert fald ikke – at vi hermed får løst alle hånde problemer. Det er klart, at det, det drejer sig om, er, hvordan legepladserne er indrettet, hvad der er af opsyn, hvad der er af kontakt mellem børn, hvor mange børn der er, hvad der er af voksenindsats osv., og selvfølgelig er det også vigtigt, at kommunerne under alle omstændigheder foretager sig noget. Men det, som dette helt banalt handler om, er vel at give en slags redskab til de personer og myndigheder, som har med legepladserne at gøre, et redskab, de kan bruge til at gøre det hele en lille smule mindre farligt for børnene.

Så enkelt og så banalt er det, og derfor kan vi selvfølgelig støtte forslaget, og vi frygter ikke, at dette skal give anledning til en form for falsk tryghed.

Når både socialministeren og andre har spurgt om, hvad der mon skal stå i sådanne regler – for det kan man nu lige pludselig overhovedet ikke forestille sig – tror jeg, det ville være en idé dels at kigge på det, der er lavet fra BUPLs side – det synes jeg er udmærket – dels at kigge, som også andre har været inde på, på det, som ligger i en eller anden skuffeovre i socialstyrelsen. Mon vi så ikke i al fredsommelighed kan få lavet noget meget rimeligt? Og så tror jeg såmænd også, at børn i forskellige aldre fortsat vil ride på ponyer rundt omkring i landet, og det hilser vi kun med glæde.

Arne Bjerregaard (KrF):

Forslagets intentioner er da smukke og udmærkede, og dem kan vi nok alle sammen stå bag, men jeg mener ikke, at de imødekommes af forslaget. Jeg mener, det er ganske umuligt at udforme regulativer, som har nogen værdi både for en legeplads' indretning og for legeredskaberne. Selvfølgelig kan man lave nogle generelle regulativer, men man kan ikke gå i detaljer og dermed skabe sikkerhed på den enkelte legeplads vedrørende anvendelsen af forskellige redskaber.

Selvfølgelig kan man udforme generelle regulativer med en vis målsætning, altså en

vis pædagogisk målsætning. Så kan man selvfølgelig sige: hvad er det nu for noget? Redskaberne skal være udfordrende, og så skal de selvfølgelig være så sikre som muligt, men det er umuligt for mig at se, hvorledes man på landsbasis skulle kunne udforme nogle redskaber, som kan bruges alle vegne, og som man kan garantere ikke forvolder ulykker på børn.

Jeg mener derimod, at det må og skal være de lokale myndigheder i samarbejde med institutionsfolk og forældre, der skal udtænke legepladsens indretning og selv søge at vurdere legeredskabernes sikkerhed. Jeg tror, der er langt større muligheder ved at foreholde de lokale myndigheder, forældre og institutionsfolk, at de selvfølgelig skal være opmærksomme på legepladserne og ikke bare kan skyde skylden over på andre ved at sige: ja men vi troede, det var godt nok, for det har vi indkøbt i en eller anden virksomhed. Man må da hele tiden i de lokale områder prøve at sikre sig mod, at ulykker sker, ved at leve med i legepladsens udvikling, opbygning osv.

I alt fald vil jeg personlig gerne have mig frabedt ethvert overordnet regulativ i detaljer for fremstilling af redskaber og blåstempling af disse. Tilløb hertil på dette som på andre områder har kun vist en ensretning, en udvikling af idéfattigdom, og derfor tror jeg ikke, det er brugbart. I stedet for mener jeg man skulle udvikle redskaber, der passer såvel til området som til legepladsen på det bestemte sted, på lokal basis. Derved får man både bedre redskaber og mere sikre redskaber end ved hjælp af overordnede regulativer.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Nu var jeg i min indledning så letsindig at sige, at jeg ikke ville bruge de to dødsfald, der har været, til noget som helst i dag, men foranlediget af hr. Arne Bjerregaards udsagn vil jeg godt gøre ham opmærksom på, at i forbindelse med beskrivelsen af netop de to dødsulykker i Ugeskrift for Læger, september 1984, fremgår det klart, at der eksisterer et reglement, der siger noget om afstanden mellem tremmerne i tremmesenge. Disse regler er selvfølgelig lavet, for at vi ikke skal opleve de ulykker, som vi tidligere oplevede mange

[Qvist Jørgensen]

af, hvor børn blev kvalt i deres tremmesenge. Nu har man to ulykker, der har mange fælles træk, bl.a. det, at afstanden mellem klatrestativets bund og det første adskillelsesbræt i det ene tilfælde var 17 cm og i det andet tilfælde 18 cm. I begge tilfælde er der sket det, at børn er kravlet ud underne, deres hoved har så været for stort i forhold til kroppen, og de er derfor kommet galt af sted. De har simpelt hen brækket nakken og er døde af det. Det må da være indlysende for alle – synes jeg i hvert fald – at det må være muligt at udsende en meddelelse til dem, der er ansvarlige for dette område, om, at denne afstand skal være mindre, subsidiært større.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig sige, at for det første har ingen pligt til at bruge disse redskaber. For det andet ville man, hvis man ellers havde brugt hovedet rigtigt det pågældende sted, have kunnet indse, at der ville være mulighed for ulykker. Det er netop dér, vi skal sætte ind og få dem, der arbejder med det, til at kigge ordentligt efter: hvad kan dette forvolde af ulykker?

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Det sidste synes jeg er en grov beskyldning imod personalet på de legepladser, hvor ulykkerne er sket. De mennesker tror, at det klatrestativ, de har købt, og som er fremstillet efter f.eks. vesttyske normer, er i orden, at de ikke behøver at se ekstra efter. Jeg er i øvrigt sikker på, at de har set efter. Der sker nogle ulykker alligevel, der viser, at det altså ikke er i orden.

Hvor langt skal man strække liberalismen i dette land? Hvor lidt ansvar vil man tage på sig? Hvor lidt ansvar vil hr. Arne Bjerregaard tage på sig og så skubbe resten over på nogle mennesker, som ikke kan tage mere ansvar, end det materiale, de arbejder med, kan give dem? Det er helt urimeligt.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg tror da, at man lige så lidt i Vesttyskland som i Danmark ønsker, at børn skal

komme til skade på legepladser, og derudfra har de selvfølgelig udformet redskaberne. Det viser ganske klart, som fru Ingerlise Koefoed siger, at når man kan have fuld fortrøstning til, at der ikke sker noget, så behøver man ikke selv at bruge hovedet det pågældende sted, men det er det, jeg vil have folk til.

Pia Kjærsgaard (FP):

Ulykker på legepladser vil aldrig kunne undgås, hvilket forslagsstillerne også selv skriver, og så er det fuldstændig lige meget, hvor mange love og restriktioner og udvalg SF ønsker. Forslagsstillerne nævner, at der sker ca. 12.000 ulykker/uheld på legepladser hvert år, men har man også tal for, hvor mange ulykker der skyldes legeredskaber? Jeg går ud fra, at det er klatrestativer, gynger o.lign., der er tale om.

I bemærkningerne opgør man, at gennemsnitligt 33 børn hver eneste dag året rundt skal til behandling efter en skade. Det bliver til ca. 18.000 behandlinger på 1½ år. Af disse 18.000 børn er 2 børn døde inden for samme 1½ år. Det er tragisk og dybt ulykkeligt, at det kan ske, men som jeg startede med at sige, kan vi ikke lovgive sådan, at disse tragiske ting undgås. Var der garanti for, at der ikke kunne opstå ulykker eller uheld ved legeredskaber, var der mening i beslutningsforslaget. Den garanti er ingen i stand til at give, og derfor må fremskridtspartiet sige fra over for SFs forslag, der desuden kræver mere bureaukrati, og det er fremskridtspartiet som bekendt ikke tilhænger af.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Jeg synes bare, der er grund til at sige en enkelt ting allerede på nuværende tidspunkt.

Jeg forstod, at det blev nævnt heroppefra, at man godt vil se materialet fra det udvalgsarbejde, der blev stoppet for et par år siden, og jeg vil ikke være imod, at man får at se de punkter, der var stillet op under det uafsluttede arbejde. Jeg tror nemlig, at man derigennem vil få syn for sagn med hensyn til, hvad man forestiller sig der skal stå i nogle regler, som jeg forstår at forslagsstillerne oven i købet mener skal være bindende. Jeg vil godt sige, at udvalget er velkomment til at få det, så man kan studere, hvad det egentlig er, man kunne tænke sig der skulle stå i så-

[Socialministeren]

dan nogle regler. Det tror jeg ville illustrere det og gøre diskussionen lidt mere jordnær.

Jeg må lige sige til hr. Qvist Jørgensen, der ikke svarede på fru Aase Olesens spørgsmål, at det var et udvalgsarbejde, der blev stoppet under den tidligere, socialdemokratiske regering. Jeg synes, det er godt, at hr. Qvist Jørgensen interesserer sig meget for emnet nu, men jeg gør opmærksom på, at det altså er noget, der er stoppet under den tidligere, socialdemokratiske regering.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Det kan så være, at vi kan få svaret på, hvorfor det angiveligt efter socialministerens opfattelse skulle være stoppet på et tidligere tidspunkt under den socialdemokratiske regering, at vi kunne få at vide af socialministeren, hvad den samlede titel er på det materiale, der skulle være blevet stoppet.

Når jeg spørger på den måde, er det selvfølgelig, fordi jeg har den opfattelse – uanset at jeg ikke var med på det tidspunkt – at det var et led i en større sammenhæng, som jeg også antydede i min første tale, og at den del, som omhandler det, vi taler om i dag, er færdigbearbejdet og ligger klar. Jeg spørger altså socialministeren, om vi kan få titlen på det samlede materiale, der skulle være stoppet.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil godt takke de ordførere, der har været positive over for dette forslag, og i øvrigt takke for, at alle synes at være interesserede i, at der ikke skal ske ulykker på legepladser; men nogle synes altså ikke, at man skal gøre så forfærdelig meget for, at de ikke sker.

Jeg har indtryk af, at en enkelt af ordførerne slet ikke har læst forslaget, men det må jo være den ordførers eget ansvar.

Socialministeren og andre har sagt: hvordan skal man dog bære sig ad med dette? Hvad er det, man vil opnå ved dette? Kan man overhovedet lovgive om sådan noget? Jeg tror ikke, det er så vanskeligt. Der er børne- og ungdomspædagoger, der har arbejdet meget med dette. Der har siddet et udvalg under socialministeriet, som vi har talt om før. Der har været skrevet meget om det, og der er mange mennesker, der interesserer

sig for det. Jeg tror, at hvis man nedsætter et udvalg og siger: I skal være færdige inden for en overskuelig tid, og giver det et eller andet kommissorium, der måske også begrænser det, det skal beskæftige sig med, så vil man få noget, som vil være tilfredsstillende langt hen.

Det er ikke vores mening, sådan som det svagt er blevet antydnet, at lave nogle legepladser, som er så sikre, at de bliver kedelige, det er klart. Vi står ikke her og siger, at for fremtiden kan vi forhindre enhver form for ulykker på legepladser. Selvfølgelig kan vi ikke det. Selvfølgelig vil børn fare rundt og slå sig og falde ned; der vil ske nogle ting hele tiden. Men vores bekymring er, at der på legepladser rundt omkring findes nogle legeredskaber, som vitterlig er meget farlige, og de redskaber kommer vi altså ikke til livs, før vi får udarbejdet nogle retningslinjer, som fabrikanterne værsø må følge, og som fabrikanterne naturligvis vil følge, fordi de vil være interesserede i at lave deres legeredskaber sådan, at de giver pædagoger og forældre og folk, der passer på de kommunale legepladser, boligforeninger og sådan noget, sikkerhed.

Der er fra boligforeningernes side blevet gjort opmærksom på, at de er ganske lost, når de køber legeredskaber. Det er fantastisk vanskeligt for mennesker, der ikke har nogen pædagogisk uddannelse, at vurdere, om et legeredskab nu er godt eller dårligt, og når noget ser flot og spændende ud, så køber man det sandsynligvis, fordi der er en ny variation at give børnene i kvarteret. Hvilken sikkerhed har man så for, at der ikke kan ske et eller andet alvorligt med et stort klatrestativ, en karrusel, en gyngede med et særligt op-hæng, eller hvad det nu er, man køber?

Det forbavser mig kolossalt, at der ligesom er gået »politik« i det. Jeg kan simpelt hen ikke begribe, at man som voksent menneske, når man hører om de ulykker, der sker på legepladserne, ikke siger til sig selv: det kan jeg ikke leve med, det er mit ansvar. Det er også mit ansvar som folketingspolitiker. Fru Birthe Rønn Hornbech siger, at hun ikke kan se, at folketinget skal blande sig i den slags ting. Jeg vil gerne spørge: hvad i alverden sidder vi herinde for? Sidder vi herinde for at skønne, at dette er noget, forældrene og pædagogerne sikkert kan finde ud af, og som vi endelig ikke skal blande os i? Eller sidder

[Ingerlise Koefoed]

vi her, fordi vi skal følge med i, hvad der sker i verden, på legepladserne og andre steder, tage bestik af det og sige: hvad kan vi så gøre ved det? Vi er valgt ligesom dem ude i kommunerne, og vi har minsandten lige så meget ansvar for landets børn, som de har i kommunerne.

Dette er også ment som en håndsækning til kommunerne. Nogle har sagt: man skal ikke blande sig i, hvordan kommunerne indretter deres legepladser; det kan de sagtens selv finde ud af, for de er jo så dygtige og så velmenende ude i kommunerne. Jeg er enig i, de er velmenende; men de kan ikke finde ud af det. Hvordan skal de finde ud af det? Hvordan skal de vide, hvornår de tager fejl, og hvornår de har ret, så længe de sikkerhedsbetingelser, de må stille til deres legeredskaber, ikke er opfyldt?

Der står i forslaget, at det mest drejer sig om småbørn, det drejer sig ikke så meget om de store børn. Jeg kunne godt tænke mig – det står der ikke noget om i forslaget – at når folk laver byggelegepladser, hvad jeg mener de skal kunne, med og uden ponyer, for alle mulige aldersklasser, så skulle man have en eller anden konsulent, der lige gik ud og kiggede efter, hvad der nu kunne være, som man måske kunne bede børnene og de voksne om at udforme lidt anderledes, så det blev lidt mindre farligt. I øvrigt tror jeg, at byggelegepladser er noget af det mindst farlige, vi har.

Det drejer sig først og fremmest om de små børn, og vi ved, at de fleste ulykker sker med de små børn. Det mener jeg – og det kan jeg heldigvis også forstå at et flertal i folketinget mener – at vi må gøre, hvad vi kan, for at forhindre eller for at begrænse.

Jeg synes, det næsten er gribende, når socialministeren står heroppe og siger, at hvis udvalget gerne vil se de papirer, der foreligger fra dengang, så skal udvalget nok få lov til at se dem. Ja, det manglende minsandten da bare!

I øvrigt vil jeg henvise til, at børne- og ungdomspædagogerne, som det er blevet omtalt her, har udarbejdet et sæt vejledende retningslinjer, som jeg godt ved at en del af kommunerne benytter. De binder bare ikke fabrikanterne.

Det, der interesserer mig mest, er stadig væk: hvordan sikrer jeg mig imod, at der sælges legeredskaber her i landet, som er far-

lige for børn? Det synes jeg at vi skal gå videre med, og jeg takker som sagt dem, der synes det samme som jeg. De andre vil jo blive tvunget til at gå videre med det, hvad enten de vil eller ej.

(Kort bemærkning).

Merete Aarup (KF):

Jeg synes, det er stærkt, når fru Ingerlise Koefoed siger, at kommunerne ikke er sig deres ansvar bevidst og ikke kan klare disse ting. Der laves mange legepladser ude i kommunerne, og jeg kan ikke se, hvordan disse retningslinjer og standardnormer kan komme ind, når vi selv bygger. Det er jo os ude i kommunerne, fru Ingerlise Koefoed angriber her. Kommunerne køber ikke færdige legeredskaber i samme omfang som før. De bygger selv deres redskaber. Hvordan vil man lave retningslinjer for det? Jeg kan forstå det med gynger og med vipper, men de andre ting, der er på legepladserne i dag, har kommunerne stor respekt for. Der arbejdes meget seriøst rundt omkring med disse ting, så det kan ikke være rigtigt at rette beskyldninger mod kommunerne.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Når man engang får lejlighed til at læse, hvad det er, jeg har sagt her, så vil man bemærke, at jeg ikke et øjeblik har angrebet kommunerne.

Jeg har sagt, at de legeredskaber, kommunerne køber, må være sikre, at de legeredskaber, som fabrikeres her i landet, må være sikre. Jeg har sagt, at ude i kommunerne kan de ikke tage ansvaret for det, som er for dårligt lavet. De tager deres ansvar, så langt de kan, men man kan ikke forlange, at folk skal tage ansvar for noget, hvis rækkevidde de ikke kender, fordi det ikke har gennemgået en godkendelsesprocedure, eller hvad det nu er.

Jeg har ikke angrebet kommunerne. Jeg har ikke angrebet forældrene. Jeg har ikke angrebet nogen andre overhovedet. Jeg har ikke angrebet fabrikanterne, hvad man måske ville have ventet af SF. Jeg har sagt, at det er vores ansvar, at man får lavet nogle vejledende normer og retningslinjer, sådan at de værste ulykker ikke kan ske, sådan at

[Ingerlise Koefoed]

man ikke kan købe noget, der er farligt. Deri ligger ikke et angreb på nogen, men en konstatering af, at vi også herinde har et ansvar for den slags ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 52:

Forslag til folketingsbeslutning om en generel ret for arbejdsløse til at deltage i undervisning i ledighedsperioden.

Af Jens Otto Madsen (VS) m.fl.
(Fremsat 4/12 84).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Efter forslaget skal alle ledige arbejdsløsheds-kassemedlemmer have ret til at uddanne sig eller modtage undervisning samtidig med, at de modtager arbejdsløshedsdagpenge. Ved uddannelse forstås enhver form for kompetencegivende uddannelse, forberedende uddannelse og almen uddannelse. Det fremgår endvidere af forslaget, at uddannelsesperioden skal ligestilles med arbejde efter arbejdsløshedsloven. Udbetaling af dagpenge er som bekendt betinget af, at et medlem har haft arbejde i mindst 26 uger inden for de sidste 3 år. Endvidere skal den ledige kunne deltage i et uddannelsesforløb i op til 2 år uden risiko for at måtte afbryde den igangværende uddannelse på grund af anvist arbejde.

Hertil vil jeg for det første sige, at beslutningsforslaget strider mod arbejdsløshedslo-

vens bestemmelser om, at der ikke må udbetales arbejdsløshedsdagpenge til et medlem, som er under uddannelse. Denne bestemmelse blev indført i loven ved en lovændring i 1979, og det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at forslaget var en videreførelse af gældende praksis. Hovedsynspunktet skulle som hidtil være, at deltagelse i kompetencegivende uddannelser burde dækkes over uddannelsessystemet og ikke over dagpenge-systemet. Denne betragtning mener jeg fortsat er meget vigtig, hvis det skal lykkes at bevare arbejdsløshedsforsikringens karakter af en forsikring mod arbejdsløshed, det vil sige en ordning, der opretholder indkomst og tilknytning til arbejdsmarkedet, mens arbejdsmulighederne undersøges.

Jeg vil i denne forbindelse pege på bestemmelsen i arbejdsløshedsloven om, at et medlem skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet for at kunne oppebære arbejdsløshedsdagpenge.

Dette beslutningsforslag bryder både med princippet om, at dagpenge ikke må udbetales til et medlem, som er under uddannelse, og med princippet om, at et medlem skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet for at få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge.

Endvidere er forslaget om en fredningsperiode, det vil sige, at den ledige ikke kan anvises arbejde i uddannelsesperioden, et brud på et af arbejdsløshedslovens grundlæggende principper, nemlig at det primære selvfølgelig er at få den ledige i arbejde igen. Det vil på den anden side ikke være rimeligt, hvis man med loven i hånd skulle kunne udelukke en person fra enhver form for aktivitet med et uddannelsesmæssigt præg, blot fordi den pågældende er ledig. Der er derfor givet arbejdsdirektøren bemyndigelse til at gøre undtagelser for visse kategorier af uddannelser. Arbejdsdirektøren har herefter fritaget en række uddannelser, bl.a. ikke-kompetencegivende kurser, aftenundervisning m.v., for indflydelse på dagpengereetten.

Ønsket om at give ledige en større mulighed for at deltage i forskellige aktiviteter er også en af begrundelserne for regeringens forslag til en uddannelsesydelse. Jeg vil i denne forbindelse gøre opmærksom på to ting. For det første, at uddannelsesydelsen kun gives til ledige, der allerede har haft et arbejdstilbud, og for det andet, at det er en uddannelsesydelse, det vil sige, at der ikke